

UNIVERSITATEA POLITEHNICA din BUCUREȘTI	Procedura pentru inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii	Editia II Revizia 2 Exemplar I
	Cod: PO 12	Pagina 1 din 6

1. OBIECTUL PROCEDURII

Obiectul acestei proceduri constă în reglementarea procesului de modificare a planurilor de învățământ și stabilirea competențelor și a responsabilităților persoanelor și forurilor de decizie participante la elaborare.

2. DOMENIUL DE APLICARE

Această procedură se aplică de către personalul UPB pentru modificarea programelor existente de studiu de licență, master și doctorat.

3. DEFINIȚII ȘI PRESCURTĂRI

3.1. Definitii

-Program de studii: un ansamblu unitar de obiective, conținuturi, metode și activități de proiectare, realizare și evaluare a procesului de predare, învățare și cercetare care conduce la obținerea unei calificări universitare într-un domeniu de specializare.

Un program de studii se organizează în baza unui *curriculum*, prezentat sub forma unui pachet compact de documente care, la limita minimă, cuprinde:

a) o *descriere sintetică a programului*: denumirea, domeniul, nivelul, durata, condițiile de admitere și absolvire, obiectivele generale și specifice;

b) *planul de învățământ*, prin care se specifică: disciplinele în succesiunea lor pe semestre și ani de studiu, numărul de ore pe discipline și forme de activitate didactică (cursuri, seminarii, laboratoare, practică), pachetele de credite ale disciplinelor corespunzătoare numărului de ore de activități de învățare alocate fiecărei discipline, formele de evaluare și condițiile de promovare;

c) *fișele sau programele tematice ale disciplinelor*, care cuprind: rezultatele învățării exprimate sub forma competențelor (cognitive, profesionale, afectiv-atitudinale), structura sintetică a conținuturilor, bibliografia obligatorie, modalitățile de evaluare și de examinare, alte precizări și condiționări privind parcurgerea și promovarea disciplinelor;

d) *tematicile pentru seminarii, laboratoare, practică*, cu precizarea sarcinilor de învățare ale studenților (elaborarea de referate, proiecte, portofolii etc.);

e) *modul de organizare a examenului de finalizare a programului de studii* (conținuturi, sarcini de învățare, forma de examinare).

-Domeniu de studiu: totalitatea specializărilor cu conținut de studiu similar sau parțial identic stabilite prin hotărâre guvernamentală

-Specializare: program de studii specific, concretizat prin ansamblul coerent de activități necesare pentru obținerea unei calificări. Structura (oferta) specializării unei instituții de învățământ superior este reglementată prin hotărâre de guvern. Titlul obținut și nivelul de calificare în cadrul unei anumite specializări se certifică prin diplomă.

-Plan de învățământ: totalitatea activităților concepute unitar în desfășurarea lor în timp și conținut, menite să ofere calificarea caracteristică specializării date, realizarea cărora se face prin diferite discipline.

-Disciplină: unitatea de bază a planului de învățământ, cu conținut unitar caracteristic, care contribuie la dobândirea unor competențe concrete specifice calificării date, în

Întocmit		Verificat		Aprobat	
Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data
Oana Bratosin	01.05.2012	Gh.Solomon	01.06.2012	C.Popescu	01.06.2012

UNIVERSITATEA POLITEHNICA din BUCUREȘTI	Procedura pentru inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii	Editia II Revizia 2 Exemplar I
	Cod: PO 12	Pagina 2 din 6

concordanță cu obiectivele specializării. Conținutul disciplinelor se stabilește prin fișa de disciplină. Conform cerințelor normative la nivel național, disciplinele unui plan de învățământ sunt clasificate conform următoarelor aspecte:

- Rolul în cadrul studiului de calificare (categoria formativă):
 - discipline fundamentale
 - discipline de specialitate în domeniu, care pot fi
 - discipline în domeniu
 - discipline de specialitate
 - discipline complementare
- În baza opționalității, disciplinele sunt:
 - discipline obligatorii,
 - discipline opționale
 - discipline facultative

-Disciplină fundamentală: disciplinele care asigură însușirea competențelor, abilităților și capacităților fundamentale generale.

-Disciplină de specialitate în domeniu: totalitatea disciplinelor care asigură instruirea pe un domeniu de specialitate, incluzând disciplinele de domeniu și discipline de specialitate.

-Disciplina de domeniu: discipline oferind cunoștințe de bază pe un domeniu, asigurând obținerea de abilități studentului pentru a înțelege și însuși disciplinele de specialitate.

-Disciplină de specialitate: discipline asigurând specializarea studenților, aprofundarea într-o anumită ramură a specialității date.

-Disciplină complementară: discipline care nu aparțin de categoriile enumerate mai sus dar sunt indispensabile în instruirea specialiștilor.

-Disciplină obligatorie: discipline pe care studentul le va studia în mod obligatoriu în perioada de studiu.

-Disciplină opțională: Pentru obținerea calificării, studentul va alege un anumit număr de discipline din această categorie de discipline, acumulând numărul de credite impuse prin planul de învățământ.

-Contract de studii: contract încheiat între student și decanul facultății, prin care studentul stabilește disciplinele alese iar facultatea își asumă responsabilitatea organizării predării disciplinelor în cauză.

-Activități independente: obligații prevăzute de planul de învățământ prestate de studenți în universitate sau în instituții agreate de către universitate, activități încheiate prin evaluarea cunoștințelor însușite (ex: practică de specialitate de vară sau în timpul anului academic, competență lingvistică, practică pregătitoare pentru lucrarea de diplomă, educație fizică, etc.).

-Credit: reprezintă un număr convențional asociat unei discipline sau activități din planul de învățământ al unei specializări sau din afara acestuia.

-Competență: capacitatea individului de a utiliza cunoștințele și abilitățile însușite în diferite situații de viață (muncă, studiu, dezvoltare profesională și/sau personală). Competența se dobândește prin acumularea pe un timp îndelungat, a diferitelor cunoștințe și experiențe.

-Capacitate: deprinderea de a îndeplini o anumită sarcină sau activitate.

Întocmit		Verificat		Aprobat	
Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data
Oana Bratosin	01.05.2012	Gh.Solomon	01.06.2012	C.Popescu	01.06.2012

UNIVERSITATEA POLITEHNICA din BUCUREȘTI	Procedura pentru inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii	Editia II Revizia 2 Exemplar I
	Cod: PO 12	Pagina 3 din 6

-Abilitate: capacitățile speciale dobândite prin exersare și practică.

-Aptitudini: caracteristici psihice personale, care formează condiția rezolvării unei anumite sarcini.

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- Legea Învățământului 1/2011,
- Legea 87/2006 privind asigurarea calității în educație,
- Hotărârea Guvernului 916/2005, privind structura de specialități și lista specialităților de bază pentru instituțiile acreditate și cu autorizație de funcționare provizorie,
- Hotărârea Guvernului 404/2006, privind organizarea studiilor de masterat,
- Hotărârea Guvernului 1175/2006 privind organizarea studiilor universitare de licență și aprobarea listei domeniilor și specializărilor din cadrul acestora,
- Ordinul Ministerului Educației 3928/2005, privind sistemul de asigurare a calității în instituțiile de studiu superior.

5. FAZELE PRINCIPALE ALE MODIFICĂRII PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

5.1. Evaluarea necesității și oportunității modificării programului de studii și inițierea procesului de elaborare. Evaluarea resurselor necesare și existente.

Pentru modificarea unui program de studiu în funcțiune, departament/facultatea poate iniția reevaluarea planului de studiu al programului, respectiv modificarea lui. Intenția de modificare se va argumenta în scris, cu referințe de exemplu la schimbările situației de pe piață, depășirea unor ramuri ale domeniului de știință, incorporarea noilor cunoștințe științifice și tehnologice, apariția unor scopuri de dezvoltare a calității, etc. După evaluarea pozitivă a propunerii în consiliul facultății și după identificarea resurselor se poate modifica programul de studiu.

5.2. Numirea grupului de lucru și a persoanei responsabile pentru modificarea programului de studii.

Consiliul facultății, sau – în cazul unor inițiative necesitând cooperarea a mai multor facultăți – Senatul, numește un grup de lucru pentru modificarea programului de studiu/planului de învățământ (inițiatorul poate fi membrul acestui grup), și desemnează persoana responsabilă cu munca grupului. Consiliul facultății sau Senatul stabilește competența responsabilului și a membrilor grupului și le comunică acest lucru în scris. Conducătorul grupului de lucru prezintă rapoarte periodice în scris conducerii facultății sau universității cu privire la stadiul modificării programului de studiu și problemele ivite.

5.3. Evaluarea așteptărilor sectorului economic și social

La formularea competențelor vor fi identificate așteptările angajatorilor din sfera pieței forței de muncă corespunzătoare domeniului de specialitate, exploatând contactele existente ale departamentului, facultății și instituției. În evaluarea așteptărilor, se recomandă adunarea următoarelor informații:

- studierea cerințelor cadrului național de calificare din România, UE și alte țări

Întocmit		Verificat		Aprobat	
Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data
Oana Bratosin	01.05.2012	Gh.Solomon	01.06.2012	C.Popescu	01.06.2012

UNIVERSITATEA POLITEHNICA din BUCUREȘTI	Procedura pentru inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii	Editia II Revizia 2 Exemplar I
	Cod: PO 12	Pagina 4 din 6

- studierea fișelor de posturi din diferite instituții, angajatori potențiali,
- evaluarea pieței cu metoda chestionarelor,
- invitarea angajatorilor la formularea așteptărilor față de specialiștii din domeniu,
- opinia absolvenților despre programul de studiu și experiențele acumulate pe piața de muncă.

5.4. Stabilirea obiectivelor programului și a competențelor fundamentale și speciale.

La formularea obiectivelor programului de studiu/planului de învățământ prioritatea o constituie determinarea competențelor necesare pentru obținerea calificării date. Obiectivele se vor formula în limbaj clar, concis și în concordanță cu rezultatele așteptate.

5.5. Analiza programelor similare naționale, europene și internaționale.

În evaluarea și modificare programelor de studiu, a planurilor de învățământ se va utiliza experiența națională și internațională în domeniu. În cunoștința obiectivelor și competențelor formulate, cu exploatarea contactelor personale și instituționale, a posibilităților oferite de Internet, a bibliografiilor de specialitate, se vor colecta și analiza programele de studiu/planurile de învățământ ce oferă competențe similare sau identice.

5.6. Elaborarea planului de învățământ modificat

Etape:

- Se stabilește structura noului plan de învățământ în conformitate cu cerințele la nivel național stabilite de către Ministerul Educației și Cercetării și ARACIS.
- Se stabilesc disciplinele necesare pentru dobândirea competențelor formulate. Disciplinele vor intra în categoriile de discipline fundamentale și de specialitate în domeniu (discipline de domeniu și de specialitate).
- Disciplinele sunt clasificate pe categorii de discipline obligatorii, opționale și facultative.
- În cazul fiecărei discipline se stabilește numărul de ore alocate cursurilor, seminariilor, lucrărilor de laborator, etc. Se evaluează timpul de studiu necesar pentru însușirea fiecărei discipline și se stabilește numărul de credite adecvat.
- Se stabilesc formele evaluării performanței studențești: examen, colocviu, verificare pe parcurs.
- Se elaborează fișele disciplinelor.
- Se stabilesc indicatorii prevăzuți de către ARACIS.

5.7. Acceptarea de către inițiatori

- Planul de învățământ ales este supus dezbaterii interne, cadrele didactice ale departamentului, facultății fiind solicitați să-și formuleze opiniile în scris.
- După dezbaterile opiniilor și incorporarea recomandărilor de îmbunătățire planul este supus votului la fiecare departament vizat.

Întocmit		Verificat		Aprobat	
Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data
Oana Bratosin	01.05.2012	Gh.Solomon	01.06.2012	C.Popescu	01.06.2012

UNIVERSITATEA POLITEHNICA din BUCUREȘTI	Procedura pentru inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii	Editia II Revizia 2 Exemplar I
	Cod: PO 12	Pagina 5 din 6

5.8. Analiza și dezbaterea programului în Biroul Executiv al Facultății

Planul de învățământ și fișele disciplinelor aferente acceptate la nivel de departament se prezintă în fața Biroului Executiv al facultății, cu procesul verbal întocmit la departamentul, anexat.

Biroului Executiv al facultății verifică îndeplinirea indicatorilor obligatorii, gruparea disciplinelor pe categorii respectiv ponderea diferitelor discipline în plan, ponderea examenelor și indicatorii obligatorii stabiliți de către ARACIS.

Numărul de voturi necesar pentru aprobarea planului de învățământ este jumătate +1 a voturilor membrilor consiliului de conducere al facultății. În cazul respingerii argumentate planul este trimis înapoi la grupul de lucru iar procesul reîncepe în punctul stabilit de către consiliu. În cazul opiniei pozitive Biroului Executiv al facultății recomandă dezbaterea planului în Consiliul facultății.

5.9. Aprobarea Consiliului facultății

Membrii Consiliului facultății evaluează pachetul de documente incluzând planul și programele disciplinelor aprobate de către Biroul Executiv al facultății și procesele verbale aferente. Consiliul facultății decide dacă planul este în conformitate cu domeniile de știință reprezentate de către facultate. Numărul de voturi necesar pentru aprobarea planului de învățământ este jumătate +1 a voturilor membrilor consiliului facultății. În cazul planului acceptat se stabilește codul disciplinelor, cu aplicarea regulamentului instituției. În cazul respingerii argumentate a programului/planului procesul reîncepe de la faza desemnată de către Consiliul facultății.

5.10. Evaluare în Biroul Senatului

Programul/planul acceptat de către consiliul facultății cu procesele verbale anexate este verificat de către Biroul Senatului. Se verifică din nou indicatorii și îndeplinirea condițiilor impuse de către ARACIS. După aprobare, proiectul este prezentat în Senat. În cazul respingerii argumentate a planului, procesul reîncepe în modul recomandat de către Biroul Senatului.

5.11. Hotărârea Senatului

Cu cel puțin două săptămâni înaintea dezbaterii în Senat, membrii Senatului primesc propunerea de modificare a planului de învățământ cu procesele verbale de la nivel de departament, facultate. În perioada premergătoare dezbaterii în Senat, planul de învățământ se publică și pe pagina web a facultății. Propunerea se acceptă dacă întrunește jumătate +1 a voturilor membrilor Senatului. Dacă Senatul respinge propunerea, planul se trimite înapoi la grupul de lucru cu specificarea fazei de reluare a procesului de modificare.

5.12. Evaluarea externă a programului de studiu

Se elaborează documentația de autoevaluare pentru noul program de studiu și se demarează procesul oficial de autorizare conform legii și a prevederilor ARACIS aferente.

Întocmit		Verificat		Aprobat	
Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data
Oana Bratosin	01.05.2012	Gh.Solomon	01.06.2012	C.Popescu	01.06.2012

UNIVERSITATEA POLITEHNICA din BUCUREȘTI	Procedura pentru inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii	Editia II Revizia 2 Exemplar I
	Cod: PO 12	Pagina 6 din 6

5.13. Publicarea și implementarea planului de învățământ al programului de studiu modificat

Demararea noului program de studiu se face după obținerea autorizației provizorii de funcționare. După aprobare planul de învățământ modificat se publică pe pagina web a universității și pe alte căi prevăzute în regulament (buletine informative pentru studenți, alte ghiduri, etc.).

7. DISPOZIȚII FINALE

După intrarea în vigoare a planului de învățământ acesta devine document oficial al instituției. Orice modificare a planului de învățământ se va face conform prezentei metodologii. Programul de studiu modificat intră în vigoare începând cu promoția din anul I în anul academic ce urmează aprobării planului, și rămâne neschimbat pe toată durata studiilor.

Consiliul Facultății evaluează anual necesitatea modificării planurilor de învățământ și – în cazuri justificate – face propunere în vederea îmbunătățirii calității. Dacă situația o cere, se demarează procesul stabilit în etapele 1-13.

Întocmit		Verificat		Aprobat	
Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data	Nume și prenume	Data
Oana Bratosin	01.05.2012	Gh.Solomon	01.06.2012	C.Popescu	01.06.2012